

Published on www.bilvavi.net

[Home](#) > מסילות ישרים - התבודדות

מסילות ישרים - התבודדות

וְיָקָר מִן הַכֹּל הוּא הַתְּבוּדוּת, כִּי כְמוֹ שְׂמִסִּיר מְעִינֵי עֵינָי הָעוֹלָם, כֵּן מְעִבִיר חֲמַדְתֶּם מַלְבוֹ.

מלאכת ההתבודדות היא היקרה מכל! מה עניינה של מלאכה זו?

מלאכת ההתבודדות עניינה, שלאדם יהיו יותר קשרים נצחיים. כל קשר שישנו בעולם, הוא קשר הניתן לניתוק. אדם מתחתן עם בן או בת זוג ונוצר ביניהם קשר, אך הרי רוב בני האדם אינם נפטרים ביחד, והרי שישנו זמן שהוא כאן והיא שם או להיפך, הם אינם ביחד. עם מי האדם נמצא תמיד? רק עם הבורא יתברך!

מלאכת ההתבודדות, מלבד פשוטם של דברים שהוא מסיר מעיניו את עיניו העולם ומתוך כך אינו חומד בהם, וזו אמת - אך יש בה עומק נוסף, והוא, שהתבודדות מביאה את האדם להיות קבוע ומחובר לנצחיות.

האדם צריך להיות מחובר לבורא עולם שהוא נצחי, לתורה שהיא נצחית, ולשורש נשמות ישראל שעליהם נאמר: "נצח ישראל לא ישקר" (ש"א טו, כט). אבל כאשר האדם מתחבר עם בני האדם שמולבשים בגוף - צורת חיבור זו היא זמנית, והרי שהוא מאבד את כח החיבור הנצחי.

זהו עומק תפיסת מידת ההתבודדות, שהאדם בנוי על קשר מתמיד. בעומק, המושג 'התבודדות לשעה' - הוא בעצם תרתי דסתרי. ודאי שגם בהתבודדות כזו טמונות מעלות עליונות כלפי מה שקונה באותה שעה, אך זו איננה ההתבודדות הפנימית והשלימה.

התבודדות עניינה קביעות, חיבור מתמיד בלתי נפסק. מחמת שהעולם הזה מפסיק את האדם מהחיבור הפנימי, לכן הוא פורש ממנו. **כי כמו שמסיר מעיניו עיני העולם, כן מעביר חמדתם מלבו.** אם הוא רוצה להעביר את חמדתם מלבו, מפני שהחיבור הזה הוא חיבור בלתי אמיתי, חיבור זמני, והחיבור שאדם זה רוצה לקנות הוא חיבור מתמיד, לכן הוא מתבודד, כדי לצאת מהתפיסה הזמנית ולקבל חיבור מתמיד.

מתי מותר לו לאדם לצאת מההתבודדות [זולת מה שהוא חייב לקיים מדינא]?

יש בזה כלל מובן ופשוט: אם בשעה שהוא יוצא מההתבודדות הוא לא מאבד את החיבור המתמיד - הוא יכול לצאת, אבל אם בשעה שהוא יוצא מההתבודדות הוא מאבד את החיבור המתמיד - הרי שהפקיע את כל התבודדותו ביציאתו.

ההתבודדות היא כלי להגיע לאותו חיבור תמידי בלתי פוסק. אם היציאה לעולם היא יציאה למקום רועש מדי או שהזמן שלה ממושך מדי - הרי שהיא עוקרת את האדם מהחיבור המתמיד שלו, ושוב אין לו היתר לצאת מאותו מקום של התבודדות.

כל עניינה של ההתבודדות, הוא לקנות את הקנין העמוק בנפש של החיבור המתמיד הבלתי נפסק, ועל אף שהוא יוצא החוצה, כאשר החיבור הוא עמוק מאד הוא לא יפסק, ואף אם יפסק - בקלות הוא יכול לחזור אליו. כל אחד לפי רמת ההתבודדות שלו - כך רמת היציאה שמותר לו לצאת.

וְכַךְ הַזְכִּיר דָּוִד הַמֶּלֶךְ ע"ה בְּשִׁבְחַת הַתְּבוּדוּת וְאָמַר: 'מִי יִתֵּן לִי אֲבָר כַּיּוֹנָה אֶעֱוֹפָה וְאֶשְׁכְּנָה הַנְּה אֲרַחֵיק נֶדָד אֶלֵּין

בַּמִּדְבָּר סֵלָה' (תהלים נה, ז-ח). וְהַנְּבִיאִים אֲלֵיהוּ וְאֵלִישַׁע, מִצְּאֵנוּ הַיּוֹתֵם מִיַּחֲדִים מְקוֹמָם עַל הַהָרִים מִפְּנֵי הַתְּבוֹדוֹתָם. וְהַחֲכָמִים הַחֲסִידִים הָרִאשׁוֹנִים ז"ל הָלְכוּ בְּעֵקֶב בּוֹתֵיקָם, כִּי מִצְּאוּ לָהֶם זֶה הָאֲמִצְעִי הַיּוֹתֵר מוֹכֵן לְקִנּוֹת שְׁלֵמוֹת הַפְּרִישׁוֹת, לְמַעַן אֲשֶׁר לֹא יִבְיֵאוּם הַבְּלִי חֲבָרֵיהֶם לְהַבְדִּיל גַּם הֵם כְּמוֹתָם.

הרי מבואר כאן בדברי הרמח"ל, שהדרך היקרה מכל, הדרך בה נהגו דוד המלך, אליהו ואלישע, חכמים וחסידים הראשונים - היא לייחד לעצמם מקום על ההרים מפני התבודדותם.

כמה מפליאה אפוא העובדה, שהדרך הזו כמעט ואין רואים אותה, ואם כבר אדם עושה אותה - הלא לתמהוני יחשב.

אך הרי אנו רואים כאן בדברי רבותינו שזו היתה דרך החכמים בכל הדורות כולם, מהנביאים הראשונים ועד החכמים החסידים הראשונים ואחריהם גם כן, "מייחדים מקומם על ההרים מפני התבודדותם".

הם לא חיו בתוך הכרך הסואן, אלא הרחק ממקום הישוב.

תשוקת נפשו של דוד המלך ע"ה היתה: "מי יתן לי אבר כיונה ועופה ואשכונה, הנה ארחיק נדוד אליו במדבר סלה" (תהלים נה, ז-ח).

שומה עלינו להבין אפוא, היכן כל זה אבד, להיכן נעלם ענין ההתבודדות. ננסה להעמיק מעט בענין.

כמו שהזכרנו, ישנן שלש מדרגות בעבודת הנפש: הכנעה, הבדלה והמתקה. הכנעה היא כח כבישת החומר, הבדלה - פרישה מהחומר והתחברות לנשמה, והמתקה - שהיא מדרגת הקדושה - עניינה שאדם מתחבר חזרה לחומר מכח היותו דבוק בבוראו.

והרי כל דבר ששייך בנפש - שייך גם בזמן, וא"כ שלש מדרגות אלו שבנפש קיימות גם בזמן.

"שית אלפי שנים הוו עלמא" (סנהדרין צז ע"א), וכיום, בסוף האלף הששי, נמצאים אנו קרוב לאחרית הימים שזהו זמן סוף העבודה. ומחמת שסוף המדרגה היא המתקה ולא הבדלה, הרי שמבחינת הזמן זהו זמן של המתקה. מתוך כך, נוצרה נקודת הטעיה הנובעת מסתירה בין מדרגת הנפש למדרגת הזמן.

דוגמא לכך, הם דברי חז"ל הידועים שתלמיד חכם הוא בבחינת שבת, ואילו עם הארץ הוא בבחינת יום חול. כל זה מצד מדרגת הנפש, אבל מצד מדרגת הזמן - גם לתלמיד חכם יש ששת ימי המעשה וגם לעם הארץ יש שבת.

מעין אותה הבחנה, מצד מדרגת הנפש על האדם לעבור את התהליך הנקרא: הכנעה, הבדלה והמתקה. וההבדלה, שהיא מלאכת הפרישות, באה לידי ביטוי ב"מייחדים מקומם על ההרים מפני התבודדותם".

אבל מצד מדרגת הזמן כאמור, נמצאים אנו קרוב מאד לזמן המיועד לעבודת המתקה שעניינה חיבור והתחברות לבני אדם [מכאן נובע השפע הגשמי הנראה לעינינו בעולם, שהמקור האמיתי שלו הוא משפע קדוש, אלא שרח"ל הוא נופל למקום רחוק מאד מהקדושה].

כאן קיימת הסתירה העמוקה מאד בנפש האדם: מצד מדרגת הנפש, רוב בני האדם [ויותר נכון: רובם ככולם] עומדים במדרגות ההכנעה וההבדלה. ואילו מצד מדרגת הזמן שהיא אחרית הימים, נמצאים במדרגת המתקה.

לכן, העבודה הפנימית הזו ש"מייחדים מקומם על ההרים מפני התבודדותם", קיבלה איזו שהיא נקודת החלשה.

הדברים הללו הינם דקים ועמוקים מאד בנפש האדם. ישנם אנשים שהליכתם למקומות מסוג זה לא תועיל להם מאומה, רק יפקיעו עצמם מגדרי תלמוד תורה וקיום המצוות. אבל מי שבאמת דורך בדרך הנביאים שאין צל של ספק שלמדו את התורה בכל עת ללא הפסק וקיימו את המצוות, ויחד עם זאת ייחדו לעצמם מקום על ההרים להתבודדותם - זו הדרך הנכונה והאמיתית עבורם. צריכים לעבור את שלב ההכנעה, ההבדלה, לייחד מקום על ההרים מפני התבודדותם, ולאחר מכן להגיע למדרגת המתקה.

כאן עלינו להוסיף נקודה חשובה. על אף שהננו קרובים לזמן המתקה השלם שהוא ימי העוה"ב, מ"מ מאידך נמצאים אנו בזמן שיש בו שער הנ' דקליפה, שאין לו המתקה כלל.

כפי שהדגשנו רבות, מלאכת הפרישות אינה עבודה קבועה, אלא עבודה זמנית, עד שהאדם יחזור ויתחבר חזרה מצד מדרגת

הקדושה. אולם באחרית הימים, יחול שינוי בנקודה זו.

ישנם מ"ט פנים טהורים ומ"ט פנים טמאים. כנגד כך יש עבודה בנפש של הכנעה, הבדלה והמתקה, ואחרי ההמתקה חוזר האדם ומתחבר למ"ט הפנים הטהורים של העולם. בתחילה הוא פורש כי יש כאן רע, ולאחר מכן הוא חוזר ומתחבר אליו בסוד הקדושה.

אבל באחרית הימים שהוא שער הנ' דקליפה - שער הנ' דקליפה אין לו תיקון. זוהי קליפת עמלק שעליו נאמר: "כי מחה אמחה את זכר עמלק" (שמות יז, יד). זוהי בחינת כלי חרס ששבירתם - מיתתם - היא טהרתם. אין להם הבחנה של המתקה. עליה נאמר: "כל באיה לא ישובון", אי אפשר להחזיר זאת לקדושה, ולכן מצד הזמן האחרון שלפני אחרית הימים - אין הבחנה של המתקה כלל.

נקודה זו היא דקה מאד ועמוקה מאד. כשלא מבינים היכן הדור נמצא - גם לא מבינים את שדה הפעולה. היסוד הנקרא תשובה נמצא במ"ט פנים. בשער הנ' אין תשובה. מה קורה אפוא לאדם ההולך להשיב אנשים הנמצאים בשער הנ'? הוא נופל שם והם אינם שבים!

כמה חכמה נצרכת כדי לדעת את מי לשלוח לקרב רחוקים ואת איזה רחוק לקרב, כי יתכן שאדם הולך לקרב רחוקים הנמצאים בשער הנ', ובמקום שהוא יכנס ויוציא אחרים עמו - הוא נשאר איתם שם. זו הנפילה שאנו רואים בדור האחרון.

- [\[נוספים התבודדות\] 1\]](#)
- [\[ספר מסילת ישרים\] 2\]](#)

Source: <https://bilvavi.net/shiur-התבודדות-ישרים-מסילת-ישרים>

Links

[1] <https://bilvavi.net/addhis>

[2] <https://bilvavi.net/mesillas>